

Wyniki badań ankietowych dotyczących wsparcia rozwoju przedsiębiorczości wśród studentów Politechniki Opolskiej

Elżbieta Karaś

Politechnika Opolska, Polska

Streszczenie

Przedsiębiorczość akademicka to wszelkiego rodzaju zaangażowanie placówek naukowych, pracowników naukowych, doktorantów i studentów w działalność gospodarczą. Możliwości rozwoju przedsiębiorczości akademickiej niewątpliwie zależą od identyfikowania i postrzegania tego zjawiska w środowisku akademickim. Artykuł jest wynikiem prac badawczych przeprowadzonych w 2012 roku w środowisku studentów i prezentuje analizę tego problemu w aspekcie funkcjonujących programów wsparcia na Politechnice Opolskiej.

Wstęp

W literaturze przedmiotu przedsiębiorczość akademicka jest definiowana jako zespół działań uczelni ukierunkowanych na jej pracowników i studentów w celu zachęcenia ich do podejmowania własnej działalności gospodarczej, czy komercjalizacji wyników badań. Można dokonywać analizy tego pojęcia ze względu na podmioty przedsiębiorczości akademickiej, rozumiejąc przez nie osoby związane z uczelnią, w tym m.in. pracowników naukowych, naukowo-technicznych, technicznych, doktorantów oraz absolwentów i studentów studiów. Przedsiębiorczość akademicka przejawia się w różnych działaniach, są to na przykład: założenie własnej firmy przez pracowników uczelni, jej studentów, transfer technologii i innowacji oraz inne rodzaje zaangażowania uczelni, które wiążą się ze sprzedażą patentów, usług i ekspertyz do świata gospodarki. Możliwości rozwoju przedsiębiorczości akademickiej niewątpliwie zależą od identyfikowania i postrzegania tego zjawiska w środowisku akademickim, szczególnie w grupie studentów. Analizując ich ogólne oczekiwania w tym zakresie zwrócono uwagę, że większość z nich jest zainteresowana prowadzeniem własnej działalności gospodarczej po zakończeniu procesu kształcenia na uczelni. Oczekują oni między innymi, że uczelnia stworzy warunki studentowi/absolwentowi do założenia własnej firmy poprzez przygotowanie prawno-merytoryczne, wspieranie na etapie uruchomienia firmy oraz monitorowanie całego procesu działania tego podmiotu. Głównym celem przeprowadzenia badań była więc ocena i analiza programów wsparcia w zakresie zakładania własnej działalności gospodarczej przez studentów Politechniki Opolskiej. Niniejsza publikacja jest wynikiem prac badawczych przeprowadzonych w 2012 roku w środowisku studentów Politechniki Opolskiej.

1. Kluczowe pytania

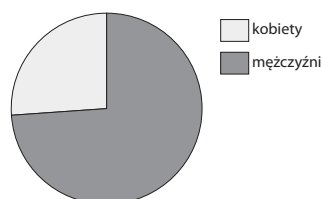
Celem badania była analiza świadomości i poziomu uczestnictwa studentów w programach dotyczących wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w środowisku akademickim Politechniki Opolskiej. Przeprowadzone badanie miało na celu uzyskanie odpowiedzi na kluczowe pytania:

- Czy istnieje i w jakim zakresie funkcjonuje system wsparcia rozwoju przedsiębiorczości wśród studentów?

- Czy system kształcenia na Politechnice uwzględnia aspekty kreowania przedsiębiorczości wśród studentów?
- W jakim stopniu studenci są zainteresowani wiedzą na temat przedsiębiorczości, która miałaby być dostępna na uczelni?

2. Zastosowana metoda badawcza

W przeprowadzonym badaniu empirycznym zastosowano metodę kwestionariusza ankietowego. Ankieta składała się z 21 pytań, w tym 9 pytań było typu otwartego, które skłaniały respondentów do wyrażenia własnych opinii i oczekiwań na temat dostępnych na uczelni programów wsparcia rozwoju przedsiębiorczości. Ankieta była anonimowa, co umożliwiło pozyskanie wiarygodnych informacji w zakresie przeprowadzonych badań.

Rys. 1. Charakterystyka grupy badawczej według płci

3. Charakterystyka grupy badawczej

Badanie przeprowadzono w lutym 2012 roku wśród 505 studentów drugiego, trzeciego, czwartego i piątego roku na Wydziale Ekonomii i Zarządzania oraz Wydziale Mechanicznym. Wśród respondentów było 132 kobiet i 373 mężczyzn (rys. 1).

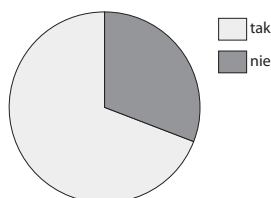
4. Analiza wyników badań ankietowych

Analiza ankiet umożliwiła zebranie informacji oraz opracowanie wniosków dotyczących świadomości i poziomu uczestnictwa studentów w programach wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w środowisku akademickim Politechniki Opolskiej. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi można dokonać oceny dotychczasowych działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości wśród studentów. Analiza jest opracowana według kolejności pytań ujętych w kwestionariuszu ankietowym.

Pytanie 1.

Czy istnieje system pomocy/wsparcia w zakresie przedsiębiorczości na uczelni?

W opinii studentów na uczelni istnieje system wsparcia, większość respondentów (350 osób), wskazało na odpowiedź twierdzącą, natomiast 155 osób udzieliło odpowiedź negatywną (rys. 2).

Rys. 2. Czy istnieje system pomocy w zakresie przedsiębiorczości na uczelni?

Pytanie 2.

W jaki sposób uczelnia może kreować postawy przedsiębiorcze?

W ankiecie zastosowano pytanie otwarte z przygotowaną listą odpowiedzi (tzw. kafeteria 4 możliwych do wyboru punktów), respondenci mieli możliwość wskazać więcej niż jedną odpowiedź. W opinii studentów ranking działań, które mogłyby kreować postawy przedsiębiorcze na uczelni jest następujący:

- spotkania z przedsiębiorcami — 315,
- zajęcia z przedsiębiorczości — 227,
- warsztaty — 187,
- konkurs na najlepszy biznes plan — 158.

Pytanie 3.

Jak długo powinna trwać taka pomoc?

Zdecydowana większość studentów (386 osób) oczekuje na pomoc ze strony uczelni w czasie trwania studiów, tylko 119 osób wskazało na drugą odpowiedź, że taka pomoc powinna być zapewniona po zakończeniu studiów i mogłaby dotyczyć udostępnienia biura na preferencyjnych warunkach, doradztwa i szkoleń. Niektórzy respondenci (100 osób) zaznaczyli obydwie odpowiedzi.

Pytanie 4.

W jaki sposób uczelnia może pomóc w założeniu Twojej firmy?

W ankiecie zastosowano pytanie otwarte z przygotowaną listą odpowiedzi (tzw. kafeteria 4 możliwych do wyboru punktów), respondenci mieli możliwość wskazać więcej niż jedną odpowiedź, większość z nich zakresliła wszystkie zaproponowane możliwości: zajęcia z przedsiębiorczości, konkurs na najlepszy biznes plan, warsztaty, spotkania z przedsiębiorcami.

Pytanie 5.

W jaki sposób można kreować postawy przedsiębiorcze wśród studentów? (proszę podać własne pomysły)

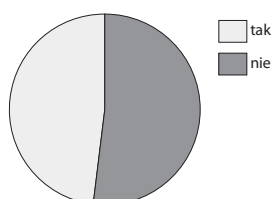
W tej części ankiety zastosowano pytanie otwarte, w którym poproszono respondenta o sformułowanie własnych odpowiedzi, w ten sposób możliwe było rozpoznanie potrzeb i oczekiwań studentów. Uzyskano zróżnicowane informacje w tym pytaniu, najczęściej wymieniane działania to:

- wyjazdy edukacyjne do przedsiębiorstw,
- informacje, kursy o możliwościach dofinansowania pomysłów,
- ćwiczenia symulacyjne dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa,
- biznes plany,
- spotkania z przedsiębiorcami,
- szkolenia,
- zajęcia fakultatywne z przedsiębiorczości,
- konkursy,
- targi,
- doradztwo oraz pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej,
- zapoznanie studentów z rynkiem pracy i zapotrzebowaniem ze strony przemysłu,
- praktyki i staże w firmach.

Pytanie 6.

Czy czujesz, że atmosfera na uczelni inspiruje Twój rozwój?

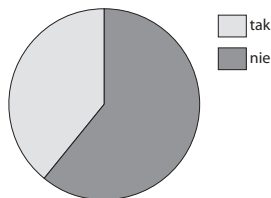
W opinii studentów tylko 241 osób wskazało na odpowiedź twierdzącą i uznało, że uczelnia jest miejscem, w którym inspiruje się rozwój w zakresie kreowania postaw przedsiębiorczych. Niestety 264 uzyskanych odpowiedzi było negatywnych (rys. 3).

Rys. 3. Czy czujesz, że atmosfera na uczelni inspiruje Twój rozwój?

Pytanie 7.**Czy wykładowcy zachęcają Cię do zakładania własnej działalności/firmy?**

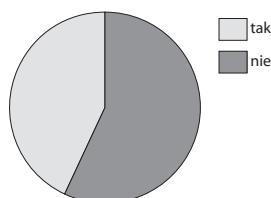
W tej części ankiety uzyskano 195 odpowiedzi „tak”, niestety aż 310 osób uważa, że wykładowcy nie zachęcają do zakładania własnej działalności gospodarczej (rys. 4).

Rys. 4. Czy wykładowcy zachęcają Cię do zakładania własnej działalności?

Pytanie 8.**Czy wykładowcy lub inne osoby, z którymi masz kontakt na uczelni, są dla Ciebie inspiracją?**

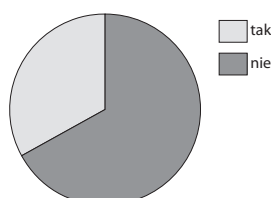
Tylko w przypadku 217 przebadanych osób istnieje opinia, że na uczelni są osoby/wykładowcy, którzy swoją postawą inspirują do działań kreatywnych i przedsiębiorców, natomiast 288 osób zaznaczyło odpowiedź negatywna (rys. 5).

Rys. 5. Czy wykładowcy lub inne osoby, z którymi masz kontakt na uczelni, są dla Ciebie inspiracją?

Pytanie 9.**Czy myśl o własnej działalności jest propagowana przez wykładowców?**

W tym pytaniu tylko 165 respondentów zaznaczyło odpowiedź „tak” w pozostałych przypadkach uzyskano 340 odpowiedzi negatywnych czyli w opinii większości studentów wykładowcy nie propagują idei zakładania własnej działalności gospodarczej (rys. 6).

Rys. 6. Czy myśl o własnej działalności jest propagowana przez wykładowców?

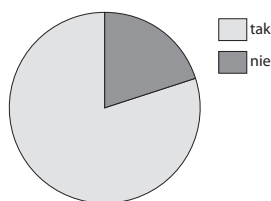
Pytanie 10.**Co zamierzasz robić po studiach?**

W tej części ankiety zastosowano pytanie otwarte, uzyskano następujące odpowiedzi:

- nie wiem — 264,
- praca w biurze/przedsiębiorstwie — 109,
- założenie własnej działalności gospodarczej — 104,
- wyjazd za granicę — 25.

Pytanie 11.**Czy chciałbyś założyć własną firmę?**

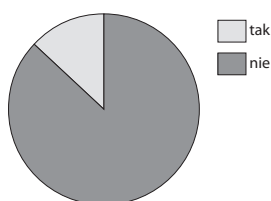
W tym pytaniu 405 osób wskazało na odpowiedź pozytywną, 100 — na odpowiedź negatywną (rys. 7).

Rys. 7. Czy chciałbyś założyć własną firmę?

Pytanie 12.**Czy znasz pojęcie „SPIN OFF”?**

W tym pytaniu tylko 65 osób zaznaczyło, że znają pojęcie „SPIN OFF”, natomiast 440 osób nie zna tej formy prowadzenia działalności gospodarczej (rys. 8).

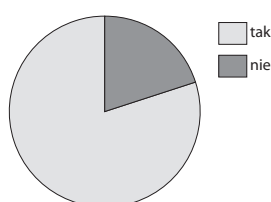
Rys. 8. Czy znasz pojęcie „SPIN OFF”?

Pytanie 13.**Czego obawiasz się w związku z otwarciem własnej działalności gospodarczej?**

W tej części ankiety zastosowano pytanie otwarte, najczęściej wymienianymi obawami utrudniającymi podjęcie decyzji dotyczącej założenia działalności gospodarczej w opinii studentów były: opłaty ZUS, biurokracja, konkurencja, brak wystarczających środków finansowych, formalności związane z założeniem działalności gospodarczej, brak rozeznania na rynku, ryzyko niepowodzenia.

Pytanie 14.**Czy uważasz siebie za osobę przedsiębiorczą?**

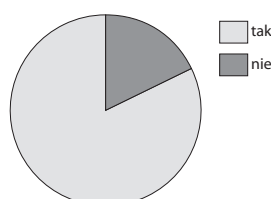
Wśród badanych studentów 404 osoby uważa się za przedsiębiorcze, 101 respondentów udzieliło odpowiedzi negatywnej (rys. 9).

Rys. 9. Czy uważasz siebie za osobę przedsiębiorczą?

Pytanie 15.**Czy sądzisz, że znajomość zagadnień przedsiębiorczości może Ci pomóc w życiu zawodowym?**

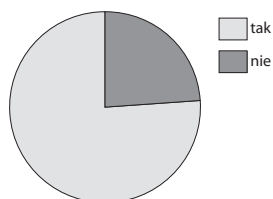
Wśród badanych studentów 413 uważa, że zajęcia z przedsiębiorczości mogłyby pomóc w ich życiu zawodowym, tylko 92 respondentów udzieliło odpowiedzi negatywnej (rys. 10).

Rys. 10. Czy sądzisz, że znajomość zagadnień przedsiębiorczości może Ci pomóc w życiu zawodowym?

Pytanie 16.**Czy masz pomysł na biznes?**

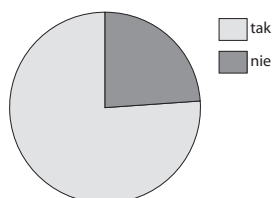
W tym pytaniu 384 osób zaznaczyło odpowiedź „tak”, w pozostałych 121 przypadkach uzyskano odpowiedzi negatywne (rys. 11).

Rys. 11. Czy masz pomysł na biznes?

Pytanie 17.**Czy udaje Ci się osiągać cele, które sobie zakładasz?**

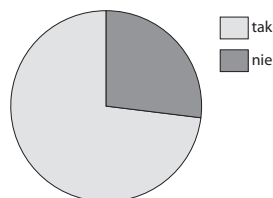
W tym pytaniu 385 osób zaznaczyło odpowiedź „tak”, w pozostałych 120 przypadkach uzyskano odpowiedzi negatywne (rys. 12).

Rys. 12. Czy udaje Ci się osiągać cele, które sobie zakładasz?

Pytanie 18.**Czy praktyki studenckie stwarzają szansę na podjęcie działalności gospodarczej?**

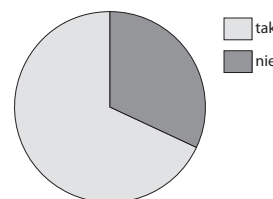
W tym pytaniu 371 osób uważa, że praktyki studentów stwarzają szansę na podjęcie działalności gospodarczej, 134 respondentów udzieliło odpowiedzi negatywnej (rys. 13).

Rys. 13. Czy praktyki studenckie stwarzają szansę na podjęcie działalności gospodarczej?

Pytanie 19.**Czy dodatkowe praktyki stwarzałyby takie szanse?**

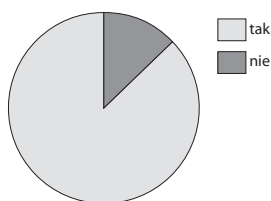
W tym pytaniu uzyskano 344 odpowiedzi pozytywnych, czyli dodatkowe praktyki zwiększałyby szansę na podjęcie działalności gospodarczej, w przypadku 161 osób uzyskano odpowiedzi negatywne (rys. 14).

Rys. 14. Czy dodatkowe praktyki stwarzałyby takie szanse?

Pytanie 20.**Czy uważasz, że w obecnych czasach własna działalność jest opłacalna?**

W przypadku 430 przebadanych studentów uzyskano odpowiedź pozytywną, tylko 65 osób uznało, że prowadzenie własnej działalności gospodarczej nie jest opłacalne (rys. 15).

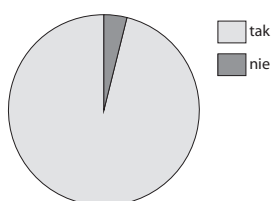

Rys. 15. Czy uważasz, że w obecnych czasach własna działalność jest opłacalna?

Pytanie 21.

Czy byłbyś zainteresowany szkoleniem w zakresie przedsiębiorczości w ramach zajęć na uczelni?

W tym pytaniu 486 osób w grupie przebadanych studentów uznała, że jest zainteresowana szkoleniem w zakresie przedsiębiorczości w ramach zajęć na uczelni, odpowiedzi negatywnych uzyskano tylko w przypadku 19 ankiet (rys. 16).

Rys. 16. Czy byłbyś zainteresowany szkoleniem w zakresie przedsiębiorczości w ramach zajęć na uczelni?

5. Wnioski

Celem badania była analiza świadomości i poziomu uczestnictwa studentów w programach dotyczących wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w środowisku akademickim Politechniki Opolskiej. Z analizy ankiet wynika, że istnieje silna potrzeba realizowania programu wsparcia rozwoju przedsiębiorczości wśród studentów Politechniki Opolskiej. W opinii studentów na uczelni istnieje system wsparcia (tak wskazała większość respondentów: 350 osób), jednak proponowany obecny system jest niewystarczający i nieadekwatny do oczekiwań studentów i zmian zachodzących na konkurencyjnym i szybko zmieniającym się rynku pracy.

W pierwszej części ankiety zebrano informacje dotyczące aktualnych potrzeb studentów. Zdecydowana większość studentów (386 osób) oczekuje na pomoc ze strony w czasie trwania całych studiów, tylko 119 osób uznała, że taka pomoc powinna być zapewniona po zakończeniu studiów, spodziewane formy pomocy mogłyby dotyczyć: udostępnienia biura na preferencyjnych warunkach, prowadzenia przez uczelnię doradztwa i szkoleń, organizowania warsztatów. W ankiecie na pytanie otwarte: „W jaki sposób uczelnia może kreować postawy przedsiębiorcze?” respondenci określili ranking działań, które mogłyby kreować postawy przedsiębiorcze na uczelni, są to:

- spotkania z przedsiębiorcami — 315,
- zajęcia z przedsiębiorczości — 227,
- warsztaty — 187,
- konkurs na najlepszy biznes plan — 158.

Kolejne pytanie w ankiecie: „W jaki sposób można kreować postawy przedsiębiorcze wśród studentów?” umożliwiło rozpoznanie potrzeb i oczekiwań studentów. Uzyskano zróżnicowane informacje w tym zakresie, najczęściej wymieniane działania to:

- wyjazdy edukacyjne do przedsiębiorstw,
- informacje, kursy o możliwościach dofinansowania pomysłów,
- ćwiczenia symulacyjne dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa,
- biznes plany,
- spotkania z przedsiębiorcami,

- szkolenia,
- zajęcia fakultatywne z przedsiębiorczości,
- konkursy,
- targi,
- doradztwo oraz pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej,
- zapoznanie studentów z rynkiem pracy i zapotrzebowaniem ze strony przemysłu,
- praktyki i staże w firmach.

W drugiej części ankiety zebrano informacje na temat w jaki sposób uczelnia inspiruje i zachęca studentów do zakładania własnej działalności gospodarczej. W opinii studentów tylko 241 osób uznało, że uczelnia jest miejscem, w którym inspiruje się rozwój w zakresie kreowania postaw przedsiębiorczych. Niestety 264 uzyskanych odpowiedzi było negatywnych w tym pytaniu. W przypadku aż 310 osób uważa się, że wykładowcy nie zachęcają do zakładania własnej działalności gospodarczej, a 288 respondentów uznało, że na uczelni nie ma osób/wykładowców, którzy swoją postawą mogliby inspirować do działań kreatywnych i przedsiębiorczych. Na pytanie: „Czy myśl o własnej działalności jest propagowana przez wykładowców?” uzyskano 340 odpowiedzi negatywnych, tylko 165 respondentów zaznaczyło odpowiedź „tak”. Można przyjąć, że idea kreowania postaw przedsiębiorczych wśród studentów na uczelni nie jest propagowana i popularyzowana w ramach spotkań i zajęć z wykładowcami bądź innymi osobami, które mogłyby na uczelni zachęcać do rozwoju zawodowego poprzez zakładanie własnej działalności gospodarczej.

W trzeciej części ankiety zastosowano pytania, które odnosiły się do oceny stanu gotowości wśród studentów do zakładanie własnej działalności gospodarczej. Na pytanie: „Czy chciałbyś założyć własną firmę?” uzyskano 405 odpowiedzi pozytywnych, w przypadku 100 osób — odpowiedzi negatywnych. Większość respondentów, bo aż 430 (85%) osób uznało, że prowadzenie własnej działalności gospodarczej jest opłacalne. Wśród badanych studentów 404 (80%) uważa się za osoby przedsiębiorcze, tylko 101 respondentów nie wierzy we własne umiejętności. W kolejnym pytaniu 384 osób zaznaczyło, że ma pomysł na swój biznes, tylko wśród 121 osób uzyskano negatywną odpowiedź (w tej grupie znalazły się również osoby, które nie zamierzają założyć własnej firmy po zakończeniu studiów). W pytaniu: „Czy udaje Ci się osiągać cele, które sobie zakładasz?” 385 osób zaznaczyło odpowiedź „tak”, w pozostałych 120 przypadkach otrzymano odpowiedzi negatywne. W tej części ankiety studenci, którzy deklarowali chęć założenia własnej działalności gospodarczej, wymieniali związane z tym swoje obawy, najważniejsze z nich dotyczyły takich zagadnień jak: opłaty ZUS, biurokracja, konkurencja, brak wystarczających środków finansowych, formalności związane z założeniem działalności gospodarczej, brak rozeznania na rynku, ryzyko niepowodzenia. Można więc uznać, że większość studentów zdaje sobie sprawę z utrudnień i barier, jakie mogą pojawić się na etapie start-up. Mimo tego badana grupa respondentów (80%) wykazuje duży stopień gotowości i jest skłonna podjąć ryzyko złożenia działalności gospodarczej i prowadzenia własnej firmy po zakończeniu procesu edukacyjnego na uczelni.

W opinii studentów dobrze zostały ocenione praktyki studenckie: 371 osób (73%) uznało, że praktyki studentów stwarzają szansę na podjęcie działalności gospodarczej. Powinno się więc nie tylko utrzymać dotychczasowy system praktyk, ale i stworzyć dodatkowy program uzupełniający. Takie są oczekiwania 344 osób (68%), które wskazały, że dodatkowe praktyki mogłyby zwiększać szansę na podjęcie działalności gospodarczej. Niezależnie od przebiegu kariery zawodowej większość badanych studentów (413 osób, tj. 82%) uważa, że zajęcia z przedsiębiorczości mogą pomóc w ich życiu zawodowym, tylko 92 respondentów udzieliło odpowiedzi negatywnej. Podobnej kwestii dotyczyło również ostatnie pytanie w ankiecie: Czy byłbyś zainteresowany szkoleniem w zakresie przedsiębiorczości w ramach zajęć na uczelni? W grupie przebadanych studentów aż 486 osób (96%) opowiedziało się za tym, że jest zainteresowana tego rodzaju szkoleniami. Większość studentów zdaje sobie sprawę, że poziom ich wiedzy na takie tematy jak: formy organizacyjno — prawne współczesnych przedsiębiorstw, możliwości zakładania i zasady funkcjonowania własnych firm jest niewystarczająca. Przykładowe pytanie ujęte w ankiecie dotyczące znajomości pojęcia „SPIN OFF” uświadomiło, że dla 440 osób (87%) pojęcie to jest zupełnie obce.

W ogólnej analizie wykazano, że na uczelni funkcjonuje system wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, jest on jednak niewystarczający i nie spełnienia w sposób satysfakcjonujący oczekiwań

studentów. W ramach systemu kształcenia na Politechnice Opolskiej idea kreowania przedsiębiorczości wśród studentów jest słabo rozpowszechniona. Studenci są zainteresowani wiedzą na temat przedsiębiorczości i chcieliby mieć możliwość zdobycia tej wiedzy na uczelni w ramach realizowanych zajęć, większość z nich planuje założenie działalności gospodarczej i prowadzenie własnej firmy po zakończeniu procesu edukacyjnego na Politechnice Opolskiej.

Konkludując, uznano na podstawie przeprowadzonych badań, że celem szerszych działań na uczelni powinna być promocja przedsiębiorczości akademickiej, która byłaby skierowana do pracowników naukowych, studentów oraz absolwentów uczelni. Poza nauczaniem teorii i prowadzeniem cyklicznych badań oceniających aktualne potrzeby studentów, uczelnia powinna współpracować z przedsiębiorstwami, aby móc zaoferować swoim studentom know-how przetrwania na rynku pracy czyli naukę przedsiębiorczości. W kontekście przeprowadzonych badań wskazane jest opracowanie bardziej rozbudowanego programu wspierającego rozwój przedsiębiorczości na uczelni, który określałby zakres szkoleń teoretycznych oraz działań praktycznych w odniesieniu do budowania postaw kreatywnych i przedsiębiorczych wśród studentów, absolwentów i pracowników uczelni. Powinny być uruchomione cykliczne szkolenia i warsztaty dotyczące rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej w ramach prowadzonych zajęć na uczelni w trakcie trwania studiów oraz w okresie po ich zakończeniu. Oprócz systemu szkoleń należałoby bardziej aktywizować studentów poprzez różne formy działań:

- zajęcia praktyczne,
- wyjazdy edukacyjne do przedsiębiorstw,
- informacje, kursy o możliwościach dofinansowania pomysłów biznesowych,
- ćwiczenia symulacyjne dotyczące prowadzenia przedsiębiorstwa,
- biznes plany,
- spotkania z przedsiębiorcami,
- dodatkowe zajęcia fakultatywne z przedsiębiorczości w ściśle określonych specjalnościach,
- konkursy, targi,
- doradztwo oraz pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej,
- zapoznanie studentów z rynkiem pracy i zapotrzebowaniem ze strony przemysłu,
- praktyki i staże w firmach,
- zasady outsourcingu w praktyce,
- warsztaty innowacyjności: innowacyjność i ochrona własności intelektualnej,
- warsztaty Public Relations czyli jak kreować wizerunek firmy,
- warsztaty z autoprezentacji.

Zakończenie

Przedsiębiorczość akademicka to wszelkiego rodzaju zaangażowanie placówek naukowych, pracowników naukowych, doktorantów i studentów w działalność gospodarczą. Możliwości rozwoju przedsiębiorczości akademickiej niewątpliwie zależą od identyfikowania i postrzegania tego zjawiska w środowisku akademickim. Brak znajomości istoty przedsiębiorczości akademickiej oraz korzyści z niej wynikających może stanowić istotną barierę jej rozwoju, z drugiej zaś strony może stać się podstawą adekwatnie zaprojektowanych działań informacyjnych i szkoleniowych promujących idee przedsiębiorczości w otoczeniu Politechniki Opolskiej. Analiza uzyskanych odpowiedzi w przeprowadzonym badaniu umożliwiła ocenić dotychczasowe programy wsparcia w zakresie przedsiębiorczości akademickiej na uczelni. Ogólny wniosek skłania do sformułowania stwierdzenia, że na uczelni nie jest w pełni rozwiązany problem struktur wspierających przedsiębiorczość akademicką. Studenci wskazują na dwa podstawowe kierunki pożądanych działań w tym zakresie, pierwszy z nich to dostarczanie ważnych informacji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym wsparcie prawne i administracyjne ze strony pracowników Politechniki Opolskiej, drugi — to możliwość nawiązywania kontaktów z przedsiębiorcami, którzy są źródłem najnowszej wiedzy z zakresu różnych technologii, dzięki czemu mogliby studenci usprawnić funkcjonowanie swoich firm i poszerzać wiedzę zdobytą na uczelni.